

TASLAMA RESMINAMASYNA ÜYTGETME GIRIZME

Taslamanıň ady: «Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwanynyň institusional mümkinçiliklerini ýokarlandyrmaga ýardam bermek» atly üýtgetme girizilen Taslama resminamasy

Taslamanıň belgisi:

Ýerine ýetiriji hyzmatdaş: Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwany

Başlanýan senesi: 01.03.2023 ý. **Tamamlanýan senesi:** 31.12.2024 ý.

Taslama baha bermek boýunça komitetiň mejlisiniň senesi:

Gysgaça beýany

Umumy býujeti 99,071 ABŞ-nyň dollaryna¹ barabar bolup, 27.02.2023 ý. senesinde gol çekilen «Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwanynyň institusional potensialyny ýokarlandyrmakda ýardam etmek» taslamasynyň resminamasy üýtgetmeleri girizmegiň maksady taslama komponentleriniň çäklerinde düýpli netijeleri gazanmak üçin ýerine ýetirmegiň möhletiniň uzaldylmagydyr, şeýle hem Pariž ýörelgelerine laýyklykda aýal-gyzlaryň hukuklaryny goşmak bilen adam hukuklaryny goramakda Adalatçynyň diwanynyň mümkinçiliklerini güýçlendirmek boýunça çäreleri dowam etdirmek üçin, resmileşdirmesi has uzak möhletli ýerine ýetiriliş wagtyny talap edýän Milli Adam Hukuklary Edaralarynyň Global Bileleşiginde Adalatçynyň diwanynyň akkreditirlenmegine we Türkmenistanda Milli Öňüni Alyş Mehanizminiň ulgamyny öwrenmek boýunça goldaw bermek we 2024-nji ýylda goşmaça donor serişdelerini almak üçin taslamanyň býujetini artdyrmakdyr:

- býujeti goşmaça 107,868 ABŞ-nyň dollary (Türkmenistanyň Hökümetinden 81,214 ABŞ-nyň dollary, BMGÖM-den 5,964 ABŞ-nyň dollary we Finlýandiýanyň hökümetinden 20,690 ABŞ-nyň dollary) artdyrmaly, taslamanyň umumy býujeti 206,939 ABŞ-nyň dollaryna deň bolar. Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwany BMGÖM-niň hasap-fakturasyny alan senesinden 30 senenama gününüň dowamynda 81,214 ABŞ-nyň dollary möçberinde goşmaça gatanjy geçirer;
- taslama komponentlerini netijeli durmuşa geçirmek maksady bilen goşmaça çäreler arkaly Taslama resminamasyň hereket ediş möhletini 2024-nji ýylyň 31-nji dekabryna çenli uzaltmaly;
- 2024-nji ýyl üçin iş meýilnamasyna, netijeleriň gurluşyna we töwekgelçiliklere täzeden garamaly (goşulýar);
- Taslama resminamasyň beýleki düzgünleri, şertleri we bentleri üýtgedilmän galdyrylýar.

DÖHÇM BMG-TKM 2021-2025 ýý. 1-nji netijesini gazanmaga ýardam edýär:

2025-nji ýyla çenli Türkmenistanyň ilatyna döwlet dolandyryşynyň kanunlaryň hökmürowanlygyna, adam hukuklarynyň berjaý edilmegine, gender deňligine we zähmet hukuklaryna hem-de gowy hilli maglumatlara esaslanýan has netijeli, innowasion we aýdyň ulgamy elýeterli bolar.

ÝMR boýunça netije 1.3:

Kanunçylyk-strategik binýat, maksatnamalary we olary durmuşa geçirmek BMG-niň Mehanizmleriniň, şol sanda Umumy Döwürleýin Syn boýunça (UDS), BMG-niň şertnamalaýyn edaralarynyň we Ýörite Düzgünleriň maslahatlaryny raýat jemgyýetiniň gatnaşmagynda ýerine ýetirmek ulgamynda kämilleşdirildi.

Gender belligi: GEN 2

Goşmaça zerur serişdeleriň umumy mukdary (2024-nji ýyl üçin):	107,868 ABŞ-nyň doll.	
2024-nji ýyl üçin garaşylýan umumy serişdeler:	Türkmenistanyň Hökümeti:	81,214 ABŞ-nyň doll.
	BMGÖM:	5,964 ABŞ-nyň doll.
	Donorlar²:	20,690 ABŞ-nyň doll.
2023-nji ýyl üçin ozal bölünip berlen serişdeleriň umumy mukdary:	Türkmenistanyň Hökümeti:	71,297 ABŞ-nyň doll.
	BMGÖM:	5,964 ABŞ-nyň doll.
	Donorlar:	21,810 ABŞ-nyň doll.
Taslamanıň umumy býujeti şuna barabar bolar:	206,939 ABŞ-nyň dollary	

¹ 2023-nji ýylda taslamanyň hakyky jemi mukdary halkara donorlarynyň tarapyndan çäklendirilen gatançlary sebäpli gol çekilen taslama resminamasyna laýyklykda göz önünde tutulan mukdardan azdyr.

² Donor serişdeleriniň mukdary pul alnan döwürdäki walýutanyň hümmetine baglylykda üýtgär.

Ylalaşyldy (gollar):

Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwany	Birleşen Milletler Guramasynyň Ösüş Maksatnamasy
<p>✓</p> <p>Ýazdursun Gurbannazarowa Türkmenistanyň Adam hukuklary boýuna ygtyýarly wekili- Adalatçysy</p> <p>Sene: 18.02.2024</p> 	<p>✓</p> <p>Tomisa Paoviç BMGÖM-niň Türkmenistandaky Hemişelik Wakiliniň wagytlaýyn wezipesini yerine ýetiriji</p> <p>Sene: 18.02.2024</p>

I. NETIJELERİN GURLUŞY

2021-2025-nji ýyllar üçin Türkmenistan bilen Birleşen Milletler Guramasynyň arasynda durnukly ösüş ugrundaky Hyzmatdaşlygyň çarçuwalary maksatnamasyny düzmede garaşylýan netije

Netije 1: 2025-nji ýyla çenli Türkmenistanyň ilatyna kanunlaryň hökmürowanlygyna, adam hukuklarynyň berjaý edilmegine, gender deňligine we zähmet hukuklaryna hem-de gowdy hilli maglumatlara esaslanýan döwlet dolandyrylyşynyň has netijeli, innowasion we aýdyň ulgamy eýýeterli bolar.

2021-2025-nji ýyllar üçin Ýurt Maksatnamasynyň Resminamasynda görkezilişi ýaly, netijeleriň görkezijileri, Netijeleriň Gurluşy, başlangyç görkezijini we maksatly görkezijileri goşmak bilen:

Aralyk netije 1.3: *Kanunçylyk-strategik binýat, maksatnamalary we olary durmuşa geçirmek BMG-niň Mehanizmleriniň, şol sanda Umumy Döwürleýin Syn boýunça (UDS), BMG-niň şertnamalaýyn edaralarynyň we Ýörite Düzgünleriň maslahatlaryny raýat jemgyýetiniň gatnaşmagynda ýerine ýetirmek ulgamynda kämilleşdirildi.*

2021-2025-nji ýyllar üçin Ýurt Maksatnamasynyň Resminamasynda görkezilişi ýaly, netijeleriň görkezijileri, Netijeleriň Gurluşy, başlangyç görkezijini we maksatly görkezijileri goşmak bilen: Netije 1.3: Kanunçylyk, syýasat, maksatnamalar we olary durmuşa geçirmek BMG-niň hukuk gorayjy Mehanizmleriniň, UDS goşmak bilen, BMG-niň şertnamalaýyn edaralarynyň we Ýörite Düzgünleriň maslahatlaryny raýat jemgyýetiniň gatnaşmagynda ýerine ýetirmek üçin güýçlendirildi.

Görkeziji 1.3.2: 2021–2024-nji ýyllar üçin adam hukuklary babatynda Milli Hereketler meýilnamasynyň çäklerinde durmuşa geçirilen BMG-niň şertnamalaýyn gutamalarynyň kabul edilýän teklipleriň payy.

Başlangyç görkeziji: 70% (1-nji AHMHM, 2016–2020 ez.)

Maksatly görkeziji: 80% (2021-2025 ýý. üçin AHMHM 2-sinden)

Maglumatlaryň çeşmesi: AHMHM baha beriş hasabaty.

Görkeziji 1.3.3: Adalatçynyň diwanynyň Milli Adam Hukuklary Edaralarynyň Global Bileleşiginde akkreditirlenmegi

Başlangyç görkeziji: ýok (2020) **Maksatly görkeziji:** hawa (2025)

Maglumatlaryň çeşmesi: Adalatçynyň ýyllyk hasabatlary **Başlangyç görkeziji:** ýok (2020 r.) **Maksatly görkeziji:** hawa (2025 ý.)

BMGÖM-niň Strategiki meýilnamasyndan gönümel ulanylýan netije: “Hiç kim ünsden düşürilmez” ýörelgesine esaslanýan adam hukuklary boýunça çemeleşmäni ornaşdyрма

Taslamanýň ady we Atlas ulgamynda taslamanyň belgisi: «Türkmenistanyň Adalatçynyň diwanynyň institusional mümkinçiliklerini ýokarlandyrmaga ýardam bermek» atly üýtgetme girizilen Taslama resminamasy

Garaşylýan netijeler	Görkezijiler	Maglumatlaryň çeşmesi		Başlangyç maglumatlar		Maksat			Maglumatlary toplamagyň usullary
		Ady	Ýyl	Ýyl	Ýyl	2023	2024	Netije	
<p>Netije 1</p> <p>Adalatçynyň diwanynyň Milli diwanynyň Milli hukuk gorajýy edaralarynyň Global Bileleşigi we Aziya-Ýuwaş Umman Forumy (AÝUF) bilen yzygiderli özara gatnaşyklary ýola goýuldy.</p>	<p>1.1.1 MHGEGB-de akkreditirlenmäni almak üçin AÝUF guramasynyň bilermenleri bilen sowalnamany (anketany) taýýarlamak boýunça geçirilen geňeşmeleriň sany hem-de MHGEGB-de akkreditirlenmek boýunça Kiçi komitet bilen geljekki gürrüňdeşliklere taýýarlyk görüldi.</p>	Taslama hasabaty	-	2022	1	1	2	<p>Bilermeniň hasabaty</p> <p>- MHGEGB-de akkreditirlenmäni almak üçin Anketanyň we goşundynyň tabşyrylmagy</p>	
<p>Netije 2</p> <p>Pariz yörelgelerine laýyklykda Adalatçynyň diwanynyň institusional mümkinçilikleri</p>	<p>1.2.1 Adalatçynyň diwanynyň MHGEGB-de akkreditirlenmesi almak maksady bilen iş sapary gurnaldy.</p> <p>2.1.1 Ulgamlaýyn problemlary ýüze çykarmak, döwlet edaralary bilen gepleşikleri we özara gatnaşyklary güýçlendirmek arkaly şikayatlara garamagyň netijeliligini ýokarlandyrmak boýunça seminara gatnaşýjylaryň sany.</p>	Taslama hasabaty	Ýok	2022	Ýok	Hawa	Hawa	<p>AÝUF-nyň hasabaty we MHGEGB-niň kiçi komiteti bilen Adalatçynyň Gürrüňdeşliginiň teswirnamasy</p>	
		Taslama hasabaty	-	2022	-	20	20	<p>Bilermeniň hasabaty we Adalatçynyň diwanynyň degişli içki reglamenti</p>	

Garaşylan netijeler	Görkezijiler	Maglumatlaryň çeşmesi	Başlangyç maglumatlar		Maksat			Maglumatlary toplamagyň usullary
			Ady	Ýyl	Ýyl 2023	Ýyl 2024	Netije	
Ýokarlandyryldy	<p>2.2.1 Pariž ýörelgelerine laýyklykda Adalatçynyň kanuny mandatyny güýçlendirmek barada habardarlylygy ýokarlandyrmak boýunça okuw seminarlaryna gatnaşan hukuk gorajy edaralaryň, häkimlikleriň (dolandyryş edaralarynyň) wekilleriniň sany.</p> <p>2.2.2 Adalatçynyň Diwanynyň edarasy bilen hukuk gorajy edaralaryň, kazyýet ulgamynyň we adwokatlar birleşikleriniň arasyndaky hyzmatdaşlyk üçin teklipler işlenip düzüldi.</p> <p>2.3.1 Adalatçynyň Diwanynyň edarasynyň işgärleri üçin MHGEGB tarapyndan akkreditlenen we AYUF-na agza bolan halkara adam hukuklary institutlarynyň işinde halkara üňülerini we üstünlikli daşary ýurt tejribesini öwrenmek üçin seminar geçirildi.</p>	Taslama hasabaty	-	2022	-	50	50	Bilermenň hasabaty
		Taslama hasabaty	Ýok	2022	-	Hawa	Hawa	Tehniki baha berme
		Taslama hasabaty	Ýok	2022	-	Hawa	Hawa	Tehniki baha berme

Garasyýan netijeler	Görkezijiler	Maglumatlaryň çeşmesi	Başlangyç maglumatlar		Maksat			Maglumatlary toplamagyň usullary
			Ady	Ýyl	Ýyl 2023	Ýyl 2024	Netije	
Netije 3 Adalatçynyň diwanynyň raýat jemgyýeti bilen özara gatnaşygy güýçlendirildi.	3.1.1 Tussaglaryň, esasanam zenan tussaglarynyň gynamalarynyň we beýleki zulum edilmeleriniň önüni almak üçin milli önüni alyş mehanizminiň döredilmeginiň meselesini ara alyp maslahatlaşmak üçin okuw seminaryna gatnaşan pudagara iş toparynyň agzalarynyň we jemgyýetçilik birleşikleriniň wekilleriniň sany.	Taslama hasabaty	-	2022	20	20	40	Tehniki baha berme
	3.1.2 Adalatçy+ formatynda Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwanynyň ýanynda milli önüni alyş mehanizmini (MÖAM) döretmek boýunça Usulyýet taýýarlandy.	Taslama hasabaty	Ýok	2022	Ýok	Hawa	Hawa	Tehniki baha berme
	3.2.1 Welaýatlar bilen adam hukuklary pudagyndaky meseleler we üstünlikler barada maglumat alyşmagy ýeňilleşdirmek üçin her ýylky gepleşiklere/tegelek stola gatnaşan jemgyýetçilik birleşikleriniň wekilleriniň sany.			-	2022	-	15	Tehniki baha berme Tegelek stoluň gün tertibi. Metbugat üçin habarlar we beýleki baglanyşykly resminamalar.
3.2.2 Jemgyýetçilik birleşikleri bilen Adalatçynyň edarasynyň arasynda		Taslama hasabaty	Ýok	2022	Ýok	Hawa	Hawa	Tehniki baha berme Tegelek stoluň gün

Garaşylan netijeler	Görkezijiler	Maglumatlaryň çeşmesi	Başlangyç maglumatlar		Maksat			Maglumatlary toplamagyň usullary
			Ady	Ýyl	Ýyl 2023	Ýyl 2024	Netije	
	<i>adam hukuklary babatyndaky meseleler we gazanylan üstünlükler barada maglumat alyşmak üçin hemişelik platforma döredildi.</i>							<i>tertibi. Metbugat üçin habarlar we beýleki baglanyşykly resminamalar.</i>

II. IŞ MEÝILNAMASY

Ýyl: 2024

Garaşýan netijeler	Meýilleşdirilýän çäreler	Möhletler				Maliýeleşdirmegiň çeşmesi	Meýilleşdirilýän býujet	Jemi (ABŞ-nyň doll.)
		1 çär.	2 çär.	3 çär.	4 çär.			
<p>Netije 1: Adalatçynyň diwanynyň Milli hukuk goraýjy edaralarynyň Global Bileleşigi (MHGEGB) we Aziýa-Ýuwaş Umman Forumy (AÝUF) bilen</p>	<p>1.1. MHGEGB-de akkreditirlenmâni almak üçin AÝUF guramasynyň bilermenleri bilen sowalnamany (anketany) taýýarlamak boýunça hem-de MHGEGB-de akkreditirlenmek boýunça Kiçi komitet bilen geljekki gürrüňdeşliklere taýýarlyk görmek boýunça okuw maslahaty. (<i>Adalatçynyň diwanynyň mümkinçiliklerine baha bermek boýunça Hasabata laýyklykda</i>)</p>					<p>71200 Halkara bilermen (1 bilermen* 4 gün – onlaýn görnüşde)</p>	\$3 200	
					Türkmenistanyň Hökümeti	<p>74200 Terjimeçilik hyzmatlary (MHGEGB-e hf.j üçin dilden terjime we Kiçi komitete tabşyrmak üçin resminamalaryň toplumyny taýýarlamak boýunça ýazmaça terjimeler)</p>	\$ 5 600	

<p>zygiderli özara gatnaşyklary ýola goýuldy.</p> <p><i>Gender belgisi:</i> GEN 2</p>	<p><i>Strategiýa artykmaçlygy 5)</i></p> <p>1.2.Akkreditirlenmäni almak maksady bilen MHGEGB-e iş saparyny guramak we MHGEGB-de akkreditirlenme boýunça anketany taýýarlamak üçin MHGEGB-niň kiçi komiteti bilen Gürrüňdeşlik geçirmek (Adalatçy+ Adalatçynyň diwanynyň 1 işgäri, hem-de BMGÖM-niň wekili). (Adalatçynyň diwanynyň mümkinçiliklerine baha bermek boýunça Hasabata laýyklykda Strategiýa artykmaçlygy 4)</p>			<p>71600</p> <p>Adalatçynyň we Adalatçynyň diwanynyň 1 işgäriniň ulag, iş saparynyň çykdajylary</p>	<p>\$ 11 880</p>
		Türkmenistanyň Hökümeti			

	<p>2.2. Mejlisiň agzalary, hukuk gorajy edaralaryň, häkimlikleriň (dolandyryş edaralarynyň) we jemgyýetçilik birleşikleriň wekilleri bilen Aşgabatda we welaýatlarda Adam hukuklary boýunça maglumat merkezlerinde Pariž ýörelgelerine laýyklykda (AÝUF guramasy tarapyndan berlen ýazmaça maslahatlara laýyklykda) Adalatçynyň kanuny mandatyny güýçlendirmek barada habardarlylygy ýokarlandyrmak boýunça okuw seminaryny geçirmek. Şikayatlary çözmekde Adalatçynyň diwany bilen hyzmatdaşlyk etmek babatda döwlet edaralarynyň jogapkärçiligi barada takyk kanuny düzgüni goşmak boýunça Adalatçynyň diwanynyň tekliplerini işläp taýýarlamak. Maslahatlar halkara bilermeni tarapyndan işlenip taýýarlanylýar. <i>(Adalatçynyň diwanynyň mümkinçiliklerine baha bermek boýunça Hasabata laýyklykda</i></p>				<p>71200 Halkara bilermen (1 bilermen * 8 gün, 1 missiýa)</p> <p>71600 Ulag we iş saparynyň çykdajylary (halkara bilermen üçin)</p> <p>75700 Okuw türgenleşikleri, seminarlar</p> <p>74200 Terjime hyzmatlary (kabul edýän ýurtta)</p> <p>71300 71400 Milli bilermen</p>	<p>\$4 400</p> <p>\$3 089</p> <p>\$5 600</p> <p>\$412</p> <p>\$1 500</p>
Türkmenistanyň Hökümeti						

	<i>Strategiya artykmaçlygy 1 we 2)</i>								71600 Ulag we iş saparynyň çykdajylary (Adalatçynyň diwanynyň 1 işgäri, 1 milli bilermen, 1 BMGÖM-niň wekili üçin)	\$ 4 536
	2.3. Adalatçynyň diwanynyň işgärleri üçin halkara standartlaryny öwrenmek hem-de MHGEGB-de akkreditirlenen we AÝUF guramasynyň agzalygyny alan milli adam hukuklary edaralarynyň üstünlikli iş alyp barylarynyň daşary ýurt tejribesi bilen tanyşmak üçin seminar geçirmek.						Türkmenistanyň Hökümeti	71200 Halkara bilermen (1 bilermen* 4 gün – onlaýn görnüşde)	\$ 3 200	
							Türkmenistanyň Hökümeti	74200 Terjime hyzmatlary (sinhron terjime)	\$ 962	
							Türkmenistanyň Hökümeti	64300, 74500 Operasion çykdajylar	\$ 950	
	Netije 2 boýunça jemi								\$ 33 918	
	Administrativ çykdajylar (7%)							75100 Hyzmatlar we administrirleme	\$ 2 374	
	Netije 2 boýunça umumy jemi: administrativ çykdajylary goşmak bilen:									
Netije 3: Adalatçynyň diwanynyň raýat	3.1 Pudagara iş toparynyň agzalary üçin halkara bilermeniň gatnaşmagynda tussaglaryň,							71200 Halkara bilermen (1 bilermen* 8 gün, 1 missiýa)	\$ 4 400	

Taslamany dolandyрма		BMGÖM	72400	Aragatnaşyk we internet (2 işgär - 50%*12 aý)	\$3 264
			73100	Edara jaýynyň kärendesi	\$2 700
			71400	Taslama menejeriniň aýlyk haky 50%*12	\$12 600
			71400	Taslama assistentiniň aýlyk haky (30%*12 aý)	\$5 640
			64300, 74500	Operasion çykdajylar	\$510
Administratiw çykdajylar, 7%			75100	Hyzmatlar we administrirleme	\$1 313
Administratiw çykdajylary goşmak bilen, taslamany dolandyrmak üçin jemi mukdar:		Türkmenistanyň Hökümeti			\$20 063
Taslamany dolandyрма		BMGÖM			\$5 964
Taslamany dolandyrmak üçin jemi mukdar					\$26 027
Türkmenistanyň Hökümetinden jemi mukdar					\$81 214
BMGÖM-dan jemi mukdar					\$5 964
Donorlardan jemi mukdar					\$20 691
2024-nji ýyl üçin umumy jemi					\$107 868

III. TÖWEGELÇILIKLERIŇ GÖRKEZGIJI

Taslamanyň ady: «Türkmenistanyň Adalatçysynyň diwanynyň institusional mümkinçiliklerini ýokarlandyrmaga ýardam bermek» atly üygeme girizilen Taslama resminamasy				Kwantumda taslamanyň belgisi: #01000297		Sene: 2024 ý.
No	Beyany	Töwegelçiligiň kategoriýasy	Töwegelçiligiň täsir ediş derejesi we ähtimallygy	Garsy durmak boýunça çäreler	Jogapkär şahs	
1	Türkmenistanyň Adalatçysynyň yanynda Adalatçy+ görnüşinde MÖAM döretmek boýunça Usulyýeti netijeli ulanmak	Operation	=2	Taslama Türkmenistanyň Adalatçysynyň yanynda Adalatçy+ görnüşinde MÖAM döretmek boýunça Usulyýeti işläp taýýarlamakda ýardam etmek üçin, ýurduň özboluşlylygyny nazara almak bilen, halkara we milli hünärmenleri hakyna tutar. BMGÖM bu Usulyýeti üstünlikli ulanmak we MÖAM döretmek boýunça Türkmenistanyň Hökümetine goldaw berer.	Taslama Menegeri	